

Aprūpes līmeņu noteikšanas metodika

Publicēts: 23.08.2020.

Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma (turpmāk - likums) 20. panta otro daļu personām, kurām funkcionālo traucējumu dēļ ir objektīvas grūtības sevi aprūpēt, ir tiesības uz nepieciešamās aprūpes līmenim atbilstošu sociālās aprūpes pakalpojumu.

Likums nosaka četrus aprūpes līmeņus:

pirmais aprūpes līmenis - personas fiziskās vai garīgās spējas ir mēreni ierobežotas. Persona spēj un prot veikt pašaprūpi atbilstoši savām vajadzībām un savam veselības stāvoklim; nepieciešams minimāls personāla atbalsts noteiktu stundu skaitu nedēļā. Sociālās aprūpes pakalpojuma sniedzējs nodrošina ārstniecības personas noteikto klienta uzraudzību;

otrais aprūpes līmenis - personas fiziskās vai garīgās spējas ir mēreni vai smagi ierobežotas. Persona spēj un prot veikt pašaprūpi atbilstoši savām vajadzībām un savam veselības stāvoklim, bet ir iespējama spēju vai prasmju pazemināšanās; nepieciešams neliels personāla atbalsts ikdienā. Sociālās aprūpes pakalpojuma sniedzējs nodrošina ārstniecības personas noteikto klienta uzraudzību un novēro funkcionālo traucējumu izmaiņas;

trešais aprūpes līmenis - personas fiziskās vai garīgās spējas ir smagi ierobežotas. Personas spēja veikt noteiktas pašaprūpes darbības ir traucēta; nepieciešams regulārs personāla atbalsts ikdienā. Sociālās aprūpes pakalpojuma sniedzējs nodrošina ārstniecības personas noteikto klienta uzraudzību un novēro funkcionālo traucējumu izmaiņas;

ceturtais aprūpes līmenis - personas fiziskās vai garīgās spējas ir ļoti smagi ierobežotas, izteikta pašaprūpes spēju nepietiekamība, persona pilnībā aprūpējama un uzraugāma visu diennakti. Sociālās aprūpes pakalpojuma sniedzējs nodrošina ārstniecības personas noteikto klienta uzraudzību un novēro funkcionālo traucējumu izmaiņas.

Kritērijus aprūpes līmeņa noteikšanai un klientu izvērtēšanai, kā arī nosacījumus sociālās aprūpes pakalpojumu saņemšanai dzīvesvietā un institūcijā un to saņemšanas kārtību nosaka Ministru kabineta noteikumi. 2019. gada 5. aprīlī stājās spēkā Ministru kabineta 2019. gada 2. aprīļa noteikumi Nr. 138 "Noteikumi par sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanu", taču metodika tika izstrādāta saskaņā ar tajā laikā spēkā bijušiem Ministru kabineta 2008. gada 21. aprīļa noteikumi Nr. 288 "Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas kārtība" (ar grozījumiem, kas stājās spēkā 2017. gada 1. decembrī). Tā kā metodika netiek atjaunota, ja tajā ir atsauce uz spēku zaudējušo normatīvo aktu, lietotājam ir jāpiemēro spēkā esošo Ministru kabineta noteikumu attiecīgā norma un attiecīgais pielikums.

Lai nodrošinātu likumā noteikto aprūpes līmeņu noteikšanas ieviešanu, Labklājības ministrija noslēdza līgumu ar Biedrību "Latvijas Samariešu apvienība", kura izstrādāja metodisko materiālu un 2018. gada pirmajā ceturksnī veica sociālā darba speciālistu apmācību līmeņu noteikšanā.

 ["Ieteikumi - metodiskais materiāls par Ministru kabineta 21.04.2008. noteikumos Nr. 288 "Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzī"](#)

 [Novērtēšanas veidlapu paraugi](#)

 [Sociālās rehabilitācijas plāna paraugs](#)

 [Informācija par e-aprūpe izveidoto novērtēšanas izdrukas elektronisko versiju](#)

 [Apmācības cikla lektoru prezentācijas](#)

Līdz ar Ministru kabineta 2019. gada 2. aprīļa noteikumu Nr. 138 "Noteikumi par sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanu" pieņemšanu ir papildinājušās iespējas klienta aprūpes līmeņa noteikšanai, vajadzību izvērtēšanā izmantot arī atbalsta intensitātes skalu, un balstoties uz minētā izvērtējuma datiem noteikt arī personas aprūpes līmeni. Tas novērš situāciju, ka persona, kuras vajadzību izvērtēšana ir veikta izmantojot atbalsta intensitātes skalu, ir jāizvērtē vēlreiz ar citu novērtēšanas instrumentu tikai aprūpes līmeņa noteikšanai. Plašāku skaidrojumu par atbalsta intensitātes skalas datu izmantošanu aprūpes līmeņa noteikšanā skat. pielikumā "Ais līmenu skaidrojums".

 ["Ais līmenu skaidrojums"](#)

<https://www.lm.gov.lv/lv/aprupes-limenu-noteikšanas-metodika>